

सत्यमेव जयते

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

अकोला जिल्हा

१९९९-२०००

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगा करिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन
अकोला जिल्हा

सन 1999 – 2000

सर्व व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नियोजन विभाग,
मुंबई.

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

जिल्हा - अकोला

अ.क्र.	तक्त्याचा क्रमांक	विषय	पृ. क्रमांक
1	2	1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	4
1		1. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - दृष्टीक्षेपात जिल्हा	1-6
		2. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - 1999-2000	1-13
1	1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्र क्षेत्राचे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दरवर्षिक फरक	2
3	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	6
4	1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	8
5	1.5 अ	1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे व्यक्ती संख्या	10
6	1.5 ब	1991 च्या जनगणने नुसार मुख्यतः काम करणाऱ्या व्यक्तीची उद्योग गट क्षेत्र निहाय विभागणी.	12
7	1.6 अ	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण - (1991 ची जनगणना)	3
8	1.6 ब	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - (1991 ची जनगणना)	11
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी	15
10	1.8	मिती / छपरे चासोटी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घराचे वर्गीकरण (1991 ची जनगणना)	16
11	1.9	आवतार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी श्रेणीत वर्गीकरण (1991 ची जनगणना)	17
12	1.10	जनगणना व आरण त्याचा वापर (1991 ची जनगणना)	18
		2. हवामान	
13	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य वर्ष - 1997	19
14	2.2	निवडक केंद्रातील कर्माळ व किमान तापमान वर्ष 1998	23

1	2	3	4
		3. कृषी	
15	3.1	जमिनीचा वार	24
16	3.2	तहसिलदार निरनिशब्दा पिकाखातील क्षेत्र	26
17	3.3	मुख्य पिकांची वरहेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	32
18	3.4	विक्री सामनाची ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र	33
19	3.5	निरनिशब्दा पिकाखाती ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	34
20	3.6-अ	तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी	35
21	3.6-ब	कुपगतीका हातभंग आणि विद्युत पंप 1999-2000	39
22	3.7	विहीरी खेरीज लघुपाटबंधारे यांची कामे 1999-2000	40
23	3.8	मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प, त्यामुळे भिजणारे क्षेत्र व भिजणारे फायदे 1999-2000	42
24	3.9	जिल्ह्यातील वडित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ ओलीताखाली असलेली वडित धारण जमीन आणि ओलीताखाली निव्वळ क्षेत्र यांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वडित धारण जमिनीची संख्या	45
25	3.10	तालुकावार कृषी विषयक अवजारे (पशुगणना 1992)	48
26	3.11	डुधगाळ, टंचाई व टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती 1999-2000 वर्षा करिता	49
27	3.12	टंचाईच्या पुर्व इतिहासानुसार कठीन डुधगाळ प्रत भाग उपाविषया बाबत माहिती 1999-2000 वर्षा करिता	52
		4 पशुसंरक्षण	
28	4.1	तालुकादार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेनुसार)	53
29	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकादार संख्या	60
30	4.3 अ	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या 1999-2000	55
31	4.3 ब	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांची कार्ये 1999-2000	63
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुसमृद्धी आणि प्रत्येक पशु समृद्धीत कत्तल केलेल्या पशुगी संख्या 1999-2000	64
33	4.5	जिल्हातील वन क्षेत्र 1999-2000	65
34	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण उत्पादने 1999-2000	66
35	4.7	जिल्हातील मुजल मत्स्य व्यवसाय 1999-2000	67
36	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्य व्यवसाय 1999-2000	*

1	2	3	4
		5. रोजगार, उद्योग, खणीकर्म व विज आणि आर्थिक गणना 1999 नुसार आस्थापना व कार्यरत उद्योग	
37	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या 1999	68
38	5.2	वातू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण 1999	72
39	5.3	कामगारांच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण 1999	76
40	5.4	जिल्हातील उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी "वार्षिक उद्योग पाहणी" 1997-98	78
41	5.5	रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी 1999-2000	80
42	5.6	व्यक्ताय मार्गदर्शन कार्यक्रम 1999-2000 वर्षाकरिता	82
43	5.7	कर्मचारी गणना 1999	83
44	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार 31 मार्च 2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता	84
45	5.9	जिल्हातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च 2000 अखेर	85
46	5.10	विजेचा सागर 1999-2000 या वर्षाकरिता	87
47	5.11	कृषी व विंगर कृषी उद्योग, आर्थिक गणना 1998	88
48	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्व स्तरीय स्तरीय पण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या "आर्थिक गणना 1998"	90
49	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व विंगर कृषी आस्थापनांची संख्या "आर्थिक गणना 1998"	91
50	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व विंगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या "आर्थिक गणना"	*
51	5.15	विंगर कृषी सहकारी आस्थापना "सर्व उद्योग गट एकत्र"	*
52	5.16	प्रमुख उद्योग गटानुसार औद्योगिक स्तरा व रोजगार यांची संख्या	92
53	5.17-अ	वस्तुनिर्माण दुरुस्ती सेवा गटातील स्थापना उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांचे आकारमान गटानुसार संख्या	93
54	5.17-ब	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	94
55	5.18-अ	घाटक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या "आर्थिक गणना 1999"	95
56	5.18-ब	घाटक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या "आर्थिक गणना 1998"	96

1	2	3	4
		5. रोजगार, उद्योग, खणीकर्म व विजि आणि आर्थिक गणना 1998 नुसार आस्थापना व कारभारत उद्योग पुढे सुरु	
57	5.19-अ	सांस्कृतिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या आर्थिक गणना 1998	97
58	5.19-ब	सांस्कृतिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या आर्थिक गणना 1998	98
59	5.20-अ	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार आर्थिक गणना 1998	99
60	5.20-ब	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या आर्थिक गणना 1998	100
		6. सहाय्य	
61	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था - 31.3.2000 अखेर	101
62	6.2	जिल्ह्यातील रान प्रकरणा सहाय्यी संस्थांची नावेची 31/3/2000 कडिता	102
63	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परिणाम वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31/3/2000 अखेर	103
64	6.4	जिल्ह्यातील रान्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी संस्थांची कार्य 31/3/2000 अखेर	104
65	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31/03/2000 अखेर	105
66	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	108
67	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	*
68	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांची दिलेली पिक कर्जे सन 1999-2000	110
69	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांना दिलेली पिक कर्जे दि 31.3.00	111
70	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2000 अखेर	*
71	6.11	जिल्ह्यातील विद्यार ज्युपी सहकारी व सा सहाय्ये कार्य 31/3/2000	112
72	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पाण संस्थांचे कार्य 31/03/2000 अखेर	113
73	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31/3/2000	115
74	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे कार्य दि 31/3/2000	117
75	6.15	जिल्ह्यातील नियोजन बाजार पध्दती मधील दि 31/3/2000	118
76	6.16	जिल्ह्यातील सादकरीतची संस्था आणि त्यांची दिलेली कर्जे दि 31/3/2000 अखेर	124

1	2	3	4
		7. वैयक्तिक व आरोग्य सेवा	
77	7.1	सावधानिक व अश्वसहाय्यता सहाय्याभाषित सुपलनी असलेल्या विद्यार्थ्यांचा सुविधांची नाहिली 1999-2000	125
78	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 1999-2000	126
79	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या 1999	127
80	7.4	माता व बाल रांगोपन कार्यकर अंतर्गत लक्षा देवनी 1999-2000	128
81	7.5	जिल्हातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या 31.03.2000 अखेर	129
		8. शिक्षण	
82	8.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुक्यावार साक्षरता	130
83	8.2	शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या 1999-2000	131
84	8.3	पुण्य प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1999-2000	132
85	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1999-2000	134
86	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना योक्त शिक्षणाची संवत्त 1999-2000	136
87	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999-2000	137
88	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय, मार्गदर्शन, कनिष्ठ विद्यालय, व तांत्रिक शाळा (8 वी ते 12 वी) 1999-2000	138
89	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे 1999-2000	139
90	8.9	शिक्षकांवरील प्रशिक्षण संस्था 1999-2000	140
		9. दुरुवण नव्हण व वाहतूक	
91	9.1-अ	रेल्वे मार्गांची लांबी (31 मार्च 2000) अखेरची	141
92	9.1-ब	रेल्वे स्थानकांची तालुक्यावार यादी (31 मार्च 2000 अखेरची)	142
93	9.2	प्रकार व घुष्ट भाग यानुसार रस्ते यांची लांबी 31 मार्च 2000 अखेर	143
94	9.3	वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या 31 मार्च 2000 अखेर	144
95	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची (पुढाची वाहतूक जाकट्याची) रान 99-2000 करिता	145
96	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना	146
97	9.6	पोष्ट, तारघरे, व दुरध्वनी सेवा, रेडीओ व दुरदर्शन संज यांची आकडेवारी 1999-2000	151

1	2	3	4
		10. स्थानिक संस्था	
98	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000 करिता	152
99	10.2	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000 करिता	153
100	10.3	जिल्हा परिषदांचे आवधार उत्पन्न व खर्च 1999-2000 करिता	155
101	10.4	महानगर पालिका, कटकमंडळ व नगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000	157
		11. योजना	
104	11.1	विविध विकास शिफारशी झालेल्या योजनांतर्गत खर्च 1999-2000	159
105	11.2	गोपनीयताली महत्वाची भौतिक साधने 1999-2000	160
106	11.3	रोजगार हमी योजना 1999-2000	170
107	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार साधने खर्च	171
108	11.5	विद्येच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी व उत्पादन 1999-2000	172
109	11.6	संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र 1999-2000	174
110	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खतांचे वाटप 1999-2000	176
111	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 1999-2000	177
112	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या 1999-2000	178
113	11.10	अवघण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती दर्शवणारा तक्ता 1999-2000	179
114	11.11	जिल्ह्यातील एम.टी.सी. जाणवली विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च 1999-2000	180
115	11.12	विस कलमी कार्यक्रम 1999-2000	181
116	11.13	विशेष प्रटक योजना 1999-2000	184
117	11.14 अ	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1999-2000 (खासदार निहाय)	185
118	11.14 ब	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1999-2000 (विधानसभेचे मतदार संघ निहाय)	186
119	11.14 क	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1999-2000 (विधान परिषदेचे मतदार संघ निहाय)	187
120	11.14 ड	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1999-2000 (राज्य सभेचे मतदार संघ निहाय)	188

1	2	3	4
12. किंमती व निर्देशांक			
121	12.1	जिल्ह्यातील निवडक शेतमालाच्या सरासरी घाटक किंमती 1999-2000	189
122	12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या विविध गोठे व पसुंज्या मालिकेच्या सरासरी किरकोळ किंमती 1999-2000	191
123	12.3	कागदासंबंधी घाटक किंमतीचे निर्देशांक सन 1999-2000	197
13. गुन्हासंबंधी आकडेवारी			
124	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस दलांची एकूण संख्या 1999-2000	199
125	13.2	जिल्ह्यातील गुन्हासंबंधी आकडेवारी 1999-2000 करिता	199
126	13.3	सुरुवात दाखल झालेल्या गुन्हेगार 1999-2000	201
127	13.4	सुरुवात दाखल झालेले गुन्हेगारांचे यथोपचाराने सुटकारे 1999-2000	202
128	13.5	दियाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे 1999-2000	203
14. बँकींग व विमा			
129	14.1	बँक कार्यालय उघडवून बँकांची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्ज 1999-2000	204
130	14.2	जिल्ह्यातील 31 एप्रिल 2000 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था	205
131	14.3	उत्तरविलेले विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम सन 1999-2000	205
15. संकीर्ण			
132	15.1	विद्यार्थी वृद्धा विपत्तीची आकडेवारी सन 1999-2000	206
133	15.2	जिल्ह्यातील गेल्या केली अल्पवयतीची रक्कम सन 1999-2000	207
134	15.3	तालुकावार गोठे फेलेल जमीन नसूळ 1999-2000	208
135	15.4	मुद्रणालय आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली दस्तानेपत्रे व नियत कालीचे दि. 31.3.2000	209
136	15.5	स्वस्त धान्य दुकानदारांनी पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर	211
137	15.6	भांगणी व वसुल केलेले धान्य 1999-2000	211
138	15.7	1998 मधील लोकसभेच्या निवडणूक व 1995 मधील विधानसभेच्या निवडणूक आकडेवारी (निवडणूक संबंधी आकडेवारी)	212
139	15.8	जिल्ह्यातील 31.3.2000 रोजीची जमीनदारी व जपती यांमधील असलेली विधानगृहाचा ताग का निहायचादी	214
140	15.9	निवडक निर्देशांक सन 1999-2000	215

टिप :- * असलेल्या तक्त्यातील माहिती निरक समजण्यात यावी.

(S)(S)(S)(S)(S)

भाग - 1

समालोचन

1999 - 2000

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक सन्मालोचन 1999-2000
दृष्टीक्षेपात जिल्हा.

जिल्हा - अकोला.

अंक	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
एक	प्राकृतिक रचना			
	ज. भौगोलिक स्थान			
1.	उत्तर अक्षांश	अंश	20.17 ते 21.16	16.4 ते 22.1
2.	पूर्व रेखांश	अंश	76.7 ते 77.4	72.6 ते 80.9
	ब. हवामान 1999-2000 तापमान			
1.	किमान	डिग्री सेल्सियस	उ.नं.	24
2.	कमाल	डिग्री सेल्सियस	उ.नं.	47.7
3.	पर्जन्य	मि.मि.	902.4	1292.53
	प्रशासकीय विभाग 1999-2000			
1.	तहसिली	संख्या	7	328
2.	पंचायत समित्या	संख्या	7	320
3.	टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	—	उ.नं.
4.	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	7	—
5.	रहणे	संख्या	8	356
6.	गावे एकूण	संख्या	989	43864
	1. निर्जन	संख्या	111	2613
	2. वसाही असलेली	संख्या	878	41251
7.	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	5417	307713
दोन	प्रशासकीय संख्या 1999-2000			
1.	पंचायत समित्या	संख्या	7	320
2.	नगरनगरपालिका	संख्या	—	15
3.	नगर परिषदा	संख्या	8	228
4.	कटक मंडळे	संख्या	—	7
5.	ग्राम पंचायती	संख्या	541	27627
6.	पोलिस ठाणे	संख्या	18	905
				(31-12-97)
7.	पोलिस औट पोस्ट	संख्या	16	1584
				(31-12-97)
तीन	लोकसंख्या 1991			
1.	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे इजारात	861	48296
2.	नागरी लोकसंख्या	आकडे इजारात	494	30541

क्र. सं.	विवरण	प्रमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1.	एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1352	78987
2.	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	143	8758
3.	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्या एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	10.58	11.09
4.	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	90	7318
5.	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	6.66	9.27
6.	पुरुष	आकडे हजारात	698	40826
7.	स्त्रिया	आकडे हजारात	654	38211
8.	स्त्रिया-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषांसाठी स्त्रियांचे प्रमाण	937	934
9.	घनता	दर चौरस कि.मि.		
10.	संघरातेने घनता 1997	क्षेत्रातील लोकसंख्या	269	257
11.	1. एकूण	टक्केवारी	65.06	64.9
12.	2. पुरुष	टक्केवारी	77.33	74.2
13.	3. स्त्रिया	टक्केवारी	53.81	52.3
14.	4. राज्यामध्ये प्रति 1000 लोकसंख्या	संख्या	11	—
घा. र. कृषी / जमीनी 1998-99				
1.	जैंगोरीक क्षेत्र	हजार हेक्टर	541	30758
2.	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	45.7	5345
3.	रपाची नै गोरवीक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	9	1745
4.	शेतजमीन उपलब्ध नसलेली जमीन			
5.	अ. विंगर सोती बांधराखाली जमीन	हजार हेक्टर	8	1239
6.	ब. पडीक आणि लागवडी तयार नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	2	1702
7.	क. एकूण 3500	हजार हेक्टर	17	2941
8.	पडीक जमीनीव्यतिरिक्त लागवडी तयार जमीन			
9.	अ. कचम गुरे घरण आणि इतर	हजार हेक्टर	15	1341
10.	ब. गाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	2	222
11.	क. लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	5	888

अ.क्र.	बाब	परिणाम	जिल्हा	महाराष्ट्र
5.	पब्लिक जमीन			
1.	चालू पड	हजार हेक्टर	8	1132
2.	इतर पड	हजार हेक्टर	8	1139
6.	पिकांखालील क्षेत्र			
1.	पिकांखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	417	17732
2.	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	उ.ना.	4423
3.	एकूण पिकांखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	417	32155
7.	ओलित क्षेत्र			
	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	11	2568
	एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	14	3374
8.	महत्वाच्या पिकांखालील क्षेत्र अन्वयांय	हजार हेक्टर	185	
9.	पहिता धारण जमीन अंतिम 1990-91	संख्या हजारोंत	154	6003
1.	2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारोंत	127	3297
2.	2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारोंत		171
3.	10 हेक्टर पेक्षा जास्त	लाख रुपये	30	9200
10.	जमीन महसूल वसूल 1999-2000	हजार रुपये	23617	उ.ना.
11.	जिल्हा परिषदा उपकर	हजार रुपये	8103	उ.ना.
12.	पंचायत समित्यांना उपकर			
पाव	पशुसंवर्धन (पशुगणना 1997)			
1.	एकूण पशुधन	संख्या हजारोंत	528	39793
2.	गाई व बैल	संख्या हजारोंत	331	17949
3.	म्हशी व रेडे	संख्या हजारोंत	72	6484
4.	मेंढया	संख्या हजारोंत	6	
5.	शोळया	संख्या हजारोंत	187	14716
6.	कोंबडया व बदके	संख्या हजारोंत	158	54984
सहा	सहकार 1999-2000			
	सहकारी संस्था	संख्या	1478	152745
2.	प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	संख्या	412	20529
3.	प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थांची संसभ संख्या	संख्या हजारोंत	200	9750
4.	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	135	22096
5.	प्राथमिक कृषी पत संस्थांनी दिलेली कर्जा	रुपये कोटीत	17	2646

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
सात	जलसिंचन 6/99 पर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे			
	प्रकल्प व त्याखालील लामक्षेत्र			
1.	मोठे प्रकल्प	संख्या	2	29
2.	मध्यम प्रकल्प	संख्या	6	156
	व 2 चे लामक्षेत्र संख्या	हजार हेक्टर	59	उ.ना.
3.	लघुप्रकल्प /राज्यक्षेत्र/लामक्षेत्र	संख्या	43	2187
4.	सिंचन विहिरी खाली निजगारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	9	उ.ना.
आठ	उद्योग 1999 अखेर			
1.	नोंदणीकृत कारखाण्यांची संख्या	संख्या	446	33626
2.	नोंदणीकृत चालू कारखाण्यांची संख्या	संख्या	344	28678
	उत्पादन झालेले कारखाने			
3.	सहकारी साखर कारखाण्यांची संख्या	संख्या	1	168
4.	सहकारी साखर कारखाण्यांतील उत्पादन	हजार से. टन	0.22	6356
5.	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या 1999-2000	संख्या	3	226
नव	विज दिनांक 31/3/2000 अखेर			
1.	विज पुरवठा शहरी व ग्रामीण	संख्या	989	39413
2.	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	954	उ.ना.
3.	वीजपुरवठा केलेले पंप संच मार्च 2000 अखेर	संख्या हजारो	10	2274
4.	बसविण्यात आलेली मोटर गॅस यंत्रणे	संख्या	—	उ.ना.
दहा	सार्वजनिक आरोग्य 1999-2000			
	रुग्णालये	संख्या	16	887
2.	दवाखाने (दत्त न्हगून क्षेत्रातील) संख्या (घट)	संख्या	130	1396
3.	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	32	1762
4.	प्राथमिक आरोग्य पथक अस्थायी	संख्या	37	169
अकरा	प्राथमिक शिक्षण 1999-2000			
	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1906	65358
2.	प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थी	संख्या हजारो	372	12232
3.	प्राथमिक शाळांतील शिक्षक	संख्या हजारो	9	314
4.	प्रत्येक शिक्षकामार्फत शाळांतील विद्यार्थी	संख्या हजारो	43	39

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
बारा	<u>माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सा.न. 1999-2000</u>			
1.	एकूण माध्यमिक शाळा	संख्या	467	14918
2.	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	249	8746
3.	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	7	240
4.	प्रत्येक शिक्षकप्रमाणे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	36	36
तेरा	<u>उच्च शिक्षण 1999-2000</u>			
1.	संस्था	संख्या	44	1541
2.	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	27	928
चौदा	<u>ग्रौंड शिक्षण 1999-2000</u>			
1.	ग्रौंड शिक्षण केंद्रे	संख्या	9238	उ.ना.
2.	ग्रौंडांची उपस्थिती साक्षर	संख्या हजारात	92	उ.ना.
ब	<u>तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण</u>			
1	<u>औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था</u>	संख्या	14	616
1.	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	347
2.	अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	4	269
2.	शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेशक्षमता	संख्या	2113	94498
a.	पदवी अभ्यासक्रमान्वया तांत्रिक संस्था संख्या व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1	128
		संख्या	उ.ना.	35309
4.	पदविका अभ्यासक्रमान्वया तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेशक्षमता	संख्या	उ.ना.	182
		संख्या	उ.ना.	32244
5.	व्यवसाय शिक्षण संस्था माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	40	उ.ना.
		संख्या	उ.ना.	उ.ना.
पंधरा	<u>परिवहन आणि दळण वळण मार्च 2000 अखेर</u>			
1.	एकूण रत्येनार्ग साठी	किलो मिटर	193	5396

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
पधरा	2. रस्त्यांची जोडलेली गावे 1999,2000			
अ.	बारमाही	संख्या	574	34744
ब.	हंगामी	संख्या	304	3501
3.	एकूण रस्त्यांची लांबी पृष्ठाकीत	किलो मीटर	3069	213951
4.	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किलो मीटर	118	3735
5.	राज्य महामार्गाची लांबी	किलो मीटर	517	33165
6.	महत्त्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	645	46473
7.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	739	43005
8.	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	573	87573
सोळा	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>			
1.	दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे 1997-98 चे सर्वेक्षणानुसार	संख्या लाखात	0.093	38.19 (अस्थायी)
2.	सुवर्ण जायंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना स्वरोजगारांची संख्या	संख्या	2498	87994
सतरा	<u>रोजगार निर्मिती 1999-2000</u>			
अ.	रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	1.80	949.39
ब.	जवाहर रोजगार कार्यक्रम अखेर	मनुष्य दिवस लाखात	5.95	341
अठरा	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना 1997-1998</u>			
	आदिवासी करिता आश्रमशाळा	संख्या	1	731
	विद्यार्थी	संख्या	225	246298
एकोणी	<u>नागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u>			
स.	1. नागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे	संख्या	7	192
	2. वसतिगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	12797
द्वि	<u>जिल्हा नियोजन (1999-2000)</u>			
1.	वार्षिक नियोजनेतील मजूर तरतूद	रुपये कोटीत	28.63	4219.42
2.	अनुसंधान करून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	27.21	379.55
	<u>नागरी पुरवठा (1999-2000)</u>			
1.	रास्त बांधणी दुकाने	संख्या	1047	46705
2.	पुरविलेला एकूण साठा			
अ.	गहू	हजार टन	17.66	1067
ब.	तांदूळ	हजार टन	5.87	699
3.	शासकीय गोदाम 30.6.2000	संख्या	7	994
4.	साठविण्याची क्षमता जून, 2000 अखेर	मे.टन.(हजारत)	उ.ना.	5840
टिप :-	1. उ.ना. - उपलब्ध नाही. 2. या मध्ये नवनिर्मित बांशिम जिल्ह्याची माहिती समाविष्ट आहे.			

आधार :- १. अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय मुंबई. २. जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय अकोला.